
1. G. Grubnic, upravitelj prodaje i jedan od osnivača društva Engineering Co. sa sjedištem u Tampa, Florida SAD, 1. travnja 2009. g. otputovao je u Zagreb na regionalni velesajam proizvođača vodenih pumpi. Cilj njegova odlaska, osim posjeta zagrebačkom velesajmu, bio je i unaprijed dogovoreni sastanak s g. Užicom, upraviteljem proizvodnje trgovačkog društva Mihovil d.o.o. iz BIH, a glede moguće suradnje na budućem zajedničkom projektu. Predmet poslovanja Engineering Co. je projektna priprema te realizacija izgradnje vodovodnih sustava, sustava za navodnjavanje i sličnih projekata. S druge strane, u predmet poslovanja Mihovil. d.o.o., osim pružanja ugostiteljskih usluga i vođenja lanca „trafika“ u BIH, spada i sofisticirana proizvodnja vodenih pumpi različitim specifikacija. Oba društva već godina posluju na međunarodnoj razini.
2. Naime, početkom 2009. g. Engineering Co. je saznao da afrička država Uganda planira raspisati međunarodni natječaj za izgradnju sustava za navodnjavanje u toj državi. S obzirom da su društva g. Grubnica i g. Užice već prije dvije godine uspješno surađivala na jednom sličnom projektu u Africi, g. Grubnic se je nadao da će s g. Užicom moći nastaviti uspješnu suradnju i na još jednom sličnom projektu.
3. Tijekom sastanka u Zagrebu, upravitelji dvaju društava su se dogovorili da će se Engineering Co. prijaviti za natječaj u Ugandi te da će u slučaju dodjele projekta Engineering Co.-u njihova društva sklopiti ugovor o kupoprodaji robe prema kojem će društvo Mihovil d.o.o., prema unaprijed dogovorenim specifikacijama, proizvesti potrebne pumpe za navedeni projekt navodnjavanja u Ugandi, dok će implementaciju samog projekta u Ugandi izvršiti društvo Engineering Co.
4. G. Grubnic i g. Užica su usko surađivali u pripremi sve potrebne dokumentacije za projekt u Ugandi. Oboje su isto tako bili svjesni i nestabilne političke situacije u Ugandi u kojoj je zadnjih par godina situacija bila napeta, prožeta društvenim nemirima te manjim demonstracijama protiv predsjednika i vlade. Nakon dostave potrebne dokumentacije, 1. lipnja 2009. Ministarstvo za infrastrukturu Ugande (nadalje: Ministarstvo) dodijelilo je projekt društvu Engineering Co. Ugovor o izvršenju projekta navodnjavanja u Ugandi (nadalje: ugovor o navodnjavanju) koji je potpisan 25. lipnja 2009 sadržavao je stroge rokove za završetak projekta te novčane kazne u slučaju kašnjenja s početkom izvršenja projekta. Ugovoreni rok dostave za pumpe koje će biti korištene u projektu je 2. siječanj 2010. Nakon potpisivanja Ugovora o navodnjavanju s Ministarstvom, Engineering Co. i Mihovil d.o.o. su međusobno sklopili ugovor o kupoprodaji 115 pumpi za projekt navodnjavanja (nadalje: Ugovor). Prema Ugovoru Mihovil d.o.o. je trebao proizvesti i dostaviti pumpe, a Engineering Co. platiti ugovorenu cijenu pumpi. Ugovor je sastavljen na engleskom jeziku te sklopljen 1. srpnja 2009., a relevantne odredbe Ugovora su sljedeće:

„1. Mihovil d.o.o. hereby sells to Engineering Co. the pumps from its N series as described in Annex I together with three P-52 pumps for a total price of US\$ 1,200,000 DES (Incoterms 2000) Mombasa, Kenya. Delivery is to be in a single shipment and effected by 15 December 2008. The pumps are for installation in Uganda by Engineering Co. under the contract between it and Mihovil d.o.o. signed 25 June 2009 for the irrigation project IR 08-45Q in Uganda.

2. The pumps shall meet the technical specifications set out in Annex I. Mihovil d.o.o. warrants that the pumps are in compliance with all relevant regulations for importation into Kenya and for use in Uganda.

3. Payment to be made against documentary credit subject to UCP 600 issued by a first class bank.

18. Any dispute, controversy or claim arising out of, relating to or in connection with this contract, including any question regarding its existence, validity or termination, shall be resolved by conciliation in accordance with the UNCITRAL Conciliation Rules. The parties will be represented by their Chief Executive Officer. The conciliation shall take place in Zagreb, Croatia and be administered by the SIS HGK. If the dispute has not been settled pursuant to the said

conciliation procedure, the dispute shall be resolved by arbitration in accordance with the Zagreb rules (SIS HGK). The seat of arbitration shall be Zagreb, Croatia. The language of the arbitration shall be English. The number of arbitrators shall be three.

1 July 2009

(signed by representatives of both parties)“

5. Iz Ugovora proizlazi da se roba mora dostaviti u luku Mombasa u kojoj se nalazi skladište Engineering Co. iz kojeg će potom roba kopnenim putem biti dopremljena u Ugandu na mjesto izvršenja projekta. Ugovor je sastavio Engineering Co. nakon čega je dostavljen na komentare društvu Mihovil d.o.o. kojih nije bilo. Jedina odredba koju je na zahtjev Engineering Co. sastavio i potom unio u ugovor Mihovil d.o.o. je odredba iz članka 2 Ugovora. Među ostalim, stranke su dogovorile da će se u slučaju spora svoje odnose nastojati razriješiti mirenjem, a u slučaju neuspjeha mirenja arbitražom sa sjedištem u Hrvatskoj kao trećoj neutralnoj državi. Ugovoreni rok dostave je 15. prosinac 2009, a g. Užica navodi kako će mu za proizvodnju navedene robe biti potrebno oko četiri mjeseca. Na važnost dostave 15. prosinca 2009. g. Grubnic je i sam upozorio nekoliko puta prilikom pregovora prije sklapanja Ugovora. Od potrebnih 115 pumpi g. Užica je već u trenutku sklapanja Ugovora imao proizvedeno i na raspolaganju nekoliko pumpi uključujući i tri P-52 pumpe namijenjene za ugradnju u zatvorenom prostoru.
6. Nakon sklapanja ugovora nije prošlo mnogo vremena i Ministarstvo je poslalo dopis Engineering Co.-u 1. kolovoza 2009. koji se neposredno odnosio na robu iz Ugovora. Tim dopisom Ministarstvo je upozorilo Engineering Co. da je vlada Ugande donijela novi zakonski propis koji stupa odmah na snagu, a kojim se u Ugandi zabranjuje upotreba onih pumpi u zatvorenom prostoru koje u sebi imaju berilij. U objašnjenju Ministarstvo navodi kako je navedeni element prema njihovim istraživanjima štetan za zdravlje te da je stoga njihova vlada zabranila uvoz pumpi koje u svojem sastavu imaju berilij.
7. Odmah nakon toga g. Grubnic upozorava g. Užicu na navedenu regulativu te ga traži da uskladi svoju proizvodnju pumpi s navedenom regulativom ako se u sastavu materijala koji Mihovil d.o.o. koristi u proizvodnji nalazi berilij. G. Grubnic 2. kolovoza 2009. potvrđuje da rudača koju Mihovil d.o.o. koristi u proizvodnji pumpi zaista sadrži berilij. Međutim, berilij je prirodni sastojak rudače koju Mihovil d.o.o. koristi u proizvodnji te da štoviše berilij kao element dodatno ojačava željezo i bakar koji se koristi kao glavni sastojak u proizvodnji navedenih pumpi. G. Užica dalje navodi kako je navedeni propis besmislen jer da je količina berilija koju Mihovil d.o.o. koristi u proizvodnji potpuno zanemariva. Shodno tome iznosi da je znanstveno dokazano da s obzirom na beznačajnu količinu berilija koju Mihovil d.o.o. koristi u proizvodnji nema zaista nikakve opasnosti za zdravlje ljudi. Pritom je g. Užica jasno upozorio g. Grubnicu da obveza društva Mihovil d.o.o. nije usklađivanje s relevantnim propisima koji su doneseni nakon sklapanja ugovora. Međutim, s obzirom da je situacija takva kakva je, Mihovil d.o.o. će nanovo proizvesti tri P-52 pumpe koje su namijenjen korištenju u zatvorenom prostoru i na koje se odnosi navedeni prisilan propis. No, za to će mu biti potrebno nekoliko tjedana više nego što je prvotno planirao jer će prvo morati nabaviti i uvesti novu rudu koja u svojem sastavu ne sadrži berilij. Također, nabavka nove rude i nova proizvodnja triju P-52 pumpi utjecaj će i na povećanje troškova proizvodnje te će stoga Engineering Co. trebati platiti dodatnih 30,000 USD na već ugovorenu cijenu. G. Grubnic se nije očitovao na ove navode g. Užice.
8. Prva značajnija komunikacija između stranaka uslijedila je tek u studenom. Sredinom studenog g. Užica je završio proizvodnju ugovorene robe te ju je dopremio u dva kontejnera u luku Ploče radi ukrcaja na prvi dostupan brod. Prvi dostupan brod krenuo je tek 22. studenog 2009. prema odredišnoj luci u Keniji. Istog dana, g. Užica je naplatio prvotno ugovorenu cijenu predajom potrebnih dokumenata banci. Dva dana kasnije 24. studenog 2009., g. Užica je javio g. Grubnicu da je otposlao robu brodom te da bi brod trebao stići umjesto prvotno ugovorenog 15. prosinca 2009. tek oko 22. prosinca 2009. zbog toga što je bilo potrebno proizvesti nove P-52 pumpe kako bi roba bila u skladu s prisilnim propisom od 1. kolovoza 2009.

Istog dana, g. Grubnic odgovara: „Na žalost, s obzirom da nemamo drugog izbora ići ćemo s vama glede dostave robe dana 22. prosinca 2009.“.

9. Oko tjedan dana kasnije, oko podneva 28. studenog 2009. brod je došao na ulaz u Sueski kanal (nadalje: Kanal). Međutim, istog jutra jedan je drugi brod ulazeći u Kanal oštetiо bravu na ulaznima vratima što je izazvalo zastoј. G. Užica je istog dana obavijestio g. Grubnicu da je došlo do zastoја te da trenutno još ne zna koliko će dugo taj zastoј u Kanalu trajati. Alternativno zaobilaznje cijelog afričkog kontinenta oko zapadne strane trajalo bi mnogo duže nego očekivani prolazak kroz Kanal. Sljedeća komunikacija uslijedila je tek 12. prosinca 2009. kada je g. Užica obavijestio g. Grubnicu da je brod prošao kroz Kanal te da je novi očekivani datum dolaska u odredišnu luku u Keniji tek 6. siječanj 2010. G. Grubnic se nije oglasio na tu obavijest, njegova prva komunikacija prema g. Užici uslijedila je tek 28. prosinca 2009 (vidi para. 11).
10. U međuvremenu, studeni je obilježio niz demonstracija i javnih nereda u Ugandi što je izazvalo proglašenje izvanrednih okolnosti početkom prosinca te nakon toga i nasilno preuzimanje vlasti od strane vojne hunte. Preuzimanjem vlasti od strane vojne hunte osnovano je vojno vijeće koje je preuzelo zakonodavnu i izvršnu funkciju umjesto dotadašnje vlade i parlamenta. Uslijedio je niz ustrojstvenih promjena popraćen nizom novih *ad hoc* propisa kojima je cilj bio pridobiti stanovništvo na stranu vladajuće hunte. Relativan javni red vojska je uspostavila oko 15. prosinca 2009.
11. 28. prosinca 2009. jedna od mjera vladajućeg vojnog vijeća bila je i nova direktiva kojom je zabranjen uvoz svih proizvoda u Ugandu koji sadrže sastojke s popisa štetnih elemenata. Popis je uključivao i berilij. Nova direktiva stupila je na snagu 2. siječnja 2010. Svrha navedene regulative je očuvanje tečaja nacionalne valute. O novoj direktivi vojnog vijeća Ministarstvo je istog dana upozorilo g. Grubnicu. U razgovoru između službenika Ministarstva i g. Grubnicu, Ministarstvo je posebno upozorilo da roba prema ugovoru o navodnjavanju mora biti u Ugandi do 2. siječnja 2010. na što je g. Grubnic rekao da će pumpe biti u odredišnoj luci tek nekoliko dana kasnije, tj. 6. siječnja 2010. Potom je službenik Ministarstva naveo kako postoji ozbiljna opasnost da bi moglo doći do raskida ugovor o navodnjavanju iako ne može sa sigurnošću prognozirati posljedice kašnjenja, ali navodi kako bi pomoglo da barem dio robe bude u Ugandi do 2. siječnja 2010.
12. G. Grubnic je odmah potom uputio fax g. Užici navodeći kako ga je Ministarstvo obavijestilo o novoj regulativi te da je zbog nove regulative jako važno da roba bude u Ugandi do ponoći 31. prosinca 2009. G. Grubnic navodi kako je upozorio Ministarstvo da će roba biti dostavljena tek 6. siječnja 2010. na što je Ministarstvo odgovorilo da ne zna koje će biti posljedice kašnjenja. G. Grubnic je završio svoj dopis navodeći kako će obavještavati društvo Mihovil d.o.o. o daljnjem razvoju situacije.
13. Još sredinom prosinca, vojno je vijeće izdalo internu uputu državnim uredima i ministarstvima kojom je naredilo da se imaju otkazati svi ugovori sa stranim izvođačima koji i u najmanjoj mjeri krše neku odredbu navedenog ugovora. Prema toj uputi 5. siječnja 2009. Ministarstvo je otkazalo ugovor o navodnjavanju s Engineering Co. zbog toga što roba nije stigla 2. siječnja 2009. kako je bilo predviđeno navedenim ugovorom. Istog dana, g. Grubnic javio g. Užici kako Engineering Co. raskida Ugovor s društvom Mihovil d.o.o. po osnovi da roba nije dostavljena dana 15. prosinca 2009. kako je tim ugovorom bilo predviđeno.
14. Pumpe su stigle u odredišnu luku 6. siječnja 2010. kako je g. Užica i naveo 12. prosinca 2010. Nakon dolaska u odredišnu luku, Engineering Co. je uzeo pumpe za račun Mihovil d.o.o., pohranio ih u javno skladište te tražio daljnje upute od društva Mihovil d.o.o. glede postupanja oko navedenih pumpi navodeći kako su spremne za daljnji re-export. U odgovoru, odvjetnik društva Mihovil d.o.o. navodi kako su sve ugovorne obveze valjano ispunjene te da nema osnove za raskid ugovora. Istom prilikom, Mihovil d.o.o. navodi kako neće potraživati od Engineering Co. iznos od 30,000 USD nastao uslijed dodatnih troškova

prilikom proizvodnje triju P-52 pumpi jer je Engineering Co. zbog nesretnog stjecaja okolnosti već ionako dovoljno pretrpio.

15. Nekoliko mjeseci nakon toga, Engineering Co. je pokrenuo postupak mirenja za vrijeme trajanja Konferencije o budućnosti sustava navodnjavanja u Zagrebu. Nakon dva dana neuspješnih pregovora, miritelj je zaključio postupak mirenja te stranke uputio na druge mogućnosti rješavanja njihova spora. Nedugo nakon toga, Engineering Co. podnosi tužbu i zahtjev za pokretanjem arbitražnog postupka na Stalnom izbranom sudištu pri HGK (nadalje: SIS HGK).
16. Engineering Co. u tužbi navodi kako je tuženik, Mihovil d.o.o., povrijedio svoju ugovornu obvezu da dostavi robu u skladu s naknadno donesenim propisima u Ugandi. Osim toga, Mihovil d.o.o. je povrijedio i svoju ugovornu obvezu dostave robe na dan 15. prosinca 2009. godine. Stoga, tužitelj traži naknadu štete u iznosu 300,000 USD te povrat plaćene cijene od 1,200,000 USD. Tužbeni zahtjev stoga glasi na ukupno 1,500,000 USD.
17. U odgovoru na tužbu, tuženik navodi kako se je njegova obveza glede usklađivanja robe s propisima u Ugandi odnosila samo na obvezu da roba bude u skladu s propisima u Ugandi u trenutku potpisivanja Ugovora, tj. na dan 1. srpnja. 2009. Osim toga, usklađivanje s propisom od 1. kolovoza 2009. glede dijela pumpi predstavljalo je promjenu ugovora između Engineering Co. i Mihovil d.o.o. Pored toga, tuženik bi dostavio robu na vrijeme da nije bilo izvanrednog vanjskog događaja, tj. zastoja u Kanalu. Konačno, tuženik navodi kako je vrlo vjerojatno da ne bi došlo do raskida ugovora da je tužitelj zamjenski kupio barem dio pumpi te ih dostavio do 2. siječnja 2010. u Ugandi. U prilog tome navodi kako u Keniji djeluje društvo African Trading Company koja se bavi preprodajom rabljenih pumpi, a za koju je tužitelj znao da postoji. Osim toga, African Trading Company je imao tokom prosinca na raspolaganju trećinu jedva rabljenih pumpi koje bi udovoljavale specifikacijama iz Ugovora. Da je tužitelj kupio navedene pumpe, za što je imao financijskih sredstava, ne bi došlo do raskida ugovora o navodnjavanju između Engineering Co. i države Ugande. Iz toga razloga, tuženik navodi kako tužitelj nema pravno na naknadu štete jer je mogao poduzeti mjere koje bi spriječio raskid ugovora o navodnjavanju.

Relevantni izvori:

- Konvencija Ujedinjenih Naroda o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe 1980. g.
 - o Tekst dostupan na:
 - <http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/sales/cisg/CISG.pdf> - eng
 - <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/text/CISGCRO.html> - cro
- Baza podataka koja sadrži članke i komentare glede Bečke konvencije (na engleskom jeziku)
 - <http://www.cisg.law.pace.edu/>